

Hede svarer Danmark Radio Orientering (DR Orientering):

Kort svar på DR Orienterings bemærkninger til mit gensvar.

Blot dette:

1. Der er ingen norm for at kontakte folk man citere i et skriftligt arbejde. Denne kritik er ikke rimelig.
2. Der er en fairness norm i journalistik, som tilsiger at man fremstiller andres synspunkter rimeligt præcist, når man ønsker en reaktion herpå. Det er stadig min opfattelse, at den har DR Orientering ikke levet op til. Det er IKKE et argument at min definition er usædvanlig. Det er NETOP et argument for, at forskerne skal have den at høre.
3. Med hensyn til definitionen på tvangsægteskab er det værd, at lægge mærke til at ingen af forskerne faktisk kommer med en operationaliserbar definition. Deres bemærkninger om problemets omfang og karakter svinger kolosalt.
4. Jeg beskylder IKKE forskerne for, at fortolke deres data omkring omfanget af tvangsægteskaber forkert. Jeg siger kun at de anvender en anden eller ingen eller en upræcis definition. Det er HELE historien.
5. Det er korrekt, at jeg selv har udviklet min definition på baggrund af netop menneskerettighedserklæringen. Den er siden præsenteret for forskellige juridiske forskere og politiske filosoffer. Alle erklærede at der var tale om en ny og interessant ide. Men ingen var faktisk istand til at henvise til primær forskning på området. Der er tilsyneladende heller ikke forskning indenfor disse faglige traditioner, der har argumenter imod definitionen. Der er kort sagt tale om et område, der sammenlignet med andre dele af menneskeretten, ikke er særligt godt udviklet forskningsmæssigt.

Udover dette har jeg konsulteret tilblivelsesprocessen for FNs menneskerettighedserklæring. Den rummer så vidt jeg kan se yderligere belæg for relevansen af min definition. Emnerne, der er dækket af artikel 16, der kræver frit samtykke til ægteskab, blev sat på dagsordenen og i betydeligt omfang presset igennem af bl.a. den danske (Bodil Begtrup) og den russiske delegation. Begge delegationer var - omend med meget forskellige udgangspunkter - stærkt optaget af kvinderettighedsspørgsmål. En række andre lande var ellers mest indstillet på at overlade dette område til national lovgivning, som det er tilfældet i den europæiske menneskerettighedskonvention og nu igen i EU's påtænkte traktat.

Selve ordet "frit" bliver indsat efter forslag fra den libanesiske delegation, der iøvrigt var særdeles centralt placeret i udarbejdelse af deklARATIONEN. Det er formelt et overflødig ord, fordi i juridisk forstand er "samtykke" kun gyldigt, hvis det er frivilligt. Aftaler indgået under tvang er ikke gyldige. Det er tankevækkende, at netop den libanesiske delegation finder behov for en sådan tydeliggørelse af sproget for ikke-jurister. I slutningen af 1940'erne, og knapt nok i dag, er der nogen samfundsgupper i Libanon, der overholder kravet om "frit samtykke". Formuleringen blev indsat af folk, der må have vidst hvad de gjorde. Andre skrivelser fra lederen af den libanesiske delegation Charles Malik peger også på en stærk opmærksomhed på spørgsmålet omkring individuel frihed.

6. Der er intet suspikt i at mit notat indeholder såvel politiske som faglige afsnit. Det politiske er en række politisk filosofiske overvejelser om berettigelsen af statslige indgreb overfor fætter-kusine ægteskaber. Det spørgsmål kan ikke være andet end politisk.

Anders Hede